

BỘ Y TẾ

Cao Đẳng Y tế Phú Thọ - Thư viện

KM.008427

Giải phẫu

NGƯỜI

SÁCH ĐÀO TẠO CỬ NHÂN KỸ THUẬT Y HỌC

Chủ biên:

PGS.TS. Nguyễn Văn Huy

NHA XUẤT BẢN Y HỌC

NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC

NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC

BỘ Y TẾ

GIẢI PHẪU NGƯỜI

SÁCH ĐÀO TẠO CỬ NHÂN KỸ THUẬT Y HỌC

Mã số: Đ.01.Y.01; ĐK. 10.Y.01; ĐK. 15.Y.01; ĐK.05.Y.01

Chủ biên: PGS. TS. NGUYỄN VĂN HUY

NHÀ XUẤT BẢN Y HỌC

HÀ NỘI - 2008

CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN:

Vụ Khoa học và Đào tạo, Bộ Y tế

CHỦ BIÊN:

PGS. TS. Nguyễn Văn Huy

NHỮNG NGƯỜI BIÊN SOẠN:

PGS. TS. Nguyễn Văn Huy (ĐHY Hà Nội)

TS. Ngô Xuân Khoa (ĐHY Hà Nội)

ThS. Nguyễn Đức Nghĩa (ĐHY Hà Nội)

BS. Chu Văn Tuệ Bình (ĐHY Hà Nội)

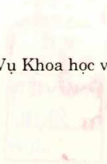
BS. Lê Phi Hào (ĐH Kỹ thuật Y tế Hải Dương)

THAM GIA TỔ CHỨC BẢN THẢO:

ThS. Phí Văn Tâm

TS. Nguyễn Mạnh Pha

© Bản quyền thuộc Bộ Y tế (Vụ Khoa học và Đào tạo)

001-1-111-111-111

0000 - 000 000

LỜI GIỚI THIỆU

Thực hiện một số điều của Luật Giáo dục, Bộ Giáo dục & Đào tạo và Bộ Y tế đã ban hành chương trình khung đào tạo Cử nhân Kỹ thuật y học. Bộ Y tế tổ chức biên soạn tài liệu dạy – học các môn học cơ sở, chuyên môn, cơ bản chuyên ngành theo chương trình trên nhằm từng bước xây dựng bộ tài liệu dạy – học chuẩn về chuyên môn để đảm bảo chất lượng đào tạo nhân lực y tế.

Sách “*Giải phẫu người*” được biên soạn dựa trên chương trình giáo dục đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương trên cơ sở chương trình khung đã được phê duyệt. Sách được biên soạn với phương châm: kiến thức cơ bản, hệ thống; nội dung chính xác, khoa học, cập nhật các tiến bộ khoa học, kỹ thuật hiện đại và thực tiễn Việt Nam.

Sách “*Giải phẫu người*” đã được biên soạn bởi các nhà giáo giàu kinh nghiệm và tâm huyết của bộ môn Giải phẫu, Đại học Y Hà Nội và Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương. Sách “*Giải phẫu người*” đã được hội đồng chuyên môn thẩm định sách và tài liệu dạy – học chuyên ngành Cử nhân Kỹ thuật y học của Bộ Y tế thẩm định vào năm 2008. Bộ Y tế ban hành là tài liệu dạy– học đạt chuẩn chuyên môn của ngành y tế trong giai đoạn hiện nay. Trong quá trình sử dụng sách phải được chỉnh lý, bổ sung và cập nhật.

Bộ Y tế xin chân thành cảm ơn các Nhà giáo, các chuyên gia của Đại học Y Hà Nội và Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương đã dành nhiều công sức hoàn thành cuốn sách. Cảm ơn: GS. TS. Nguyễn Hữu Chính, TS. Đỗ Đình Xuân đã đọc và phản biện cho cuốn sách sớm hoàn thành kịp thời phục vụ cho công tác đào tạo nhân lực ngành y tế.

Vì là lần đầu xuất bản, chúng tôi mong nhận được ý kiến đóng góp của đồng nghiệp, các bạn sinh viên và các độc giả để lần xuất bản sau được hoàn thiện hơn.

VỤ KHOA HỌC VÀ ĐÀO TẠO BỘ Y TẾ

LỜI NÓI ĐẦU

Trong những năm gần đây, việc đào tạo các nhân viên kỹ thuật y tế ở trình độ cử nhân đã có bước phát triển nhanh chóng với sự ra đời của các khoa đào tạo loại hình cán bộ này ở các Trường Đại học Y và cả một trường chuyên đào tạo cử nhân kỹ thuật y tế - Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương. Sự phát triển diễn ra nhanh đến nỗi các sách giáo khoa và tài liệu dạy học chưa được biên soạn kịp thời để phục vụ riêng cho sinh viên.

Để đáp ứng yêu cầu cấp thiết của công tác đào tạo và theo yêu cầu của Vụ Khoa học và Đào tạo, chúng tôi đã tích cực biên soạn cuốn sách này dành riêng cho sinh viên cử nhân kỹ thuật y tế. Cuốn sách được biên soạn dựa trên chương trình khung (45 tiết) mà Bộ Y tế ban hành và chương trình chi tiết đã được thực hiện trong vài năm qua ở Trường Đại học Kỹ thuật Y tế Hải Dương và Trường Đại học Y Hà Nội. Nội dung và hình thức của cuốn sách được biên soạn dựa trên các yêu cầu của Hội đồng Thẩm định Sách giáo khoa và Tài liệu dạy học - Bộ Y tế.

Mục tiêu của cuốn sách là cung cấp những kiến thức giải phẫu cơ bản nhất có liên quan đến việc hành nghề trong tương lai của các loại hình cử nhân kỹ thuật y tế khác nhau và làm nền tảng cho việc học tập các môn học khác có liên quan.

Về bố cục, cuốn sách bao gồm 12 chương, mỗi chương viết về giải phẫu của một hệ cơ quan. Các phần của mỗi chương bao gồm mục tiêu học tập, nội dung và câu hỏi tự lượng giá. Dung lượng mỗi chương tỷ lệ thuận với số tiết học dành cho chương đó. Khi tiến hành giảng dạy, mỗi chương sẽ được linh hoạt chia thành các bài giảng có thời gian 2 tiết (tuỳ theo đối tượng). Hiện nay, nhiều loại hình cử nhân kỹ thuật y tế khác nhau, như Cử nhân Kỹ thuật gây mê hồi sức, Cử nhân Kỹ thuật phục hồi chức năng, Cử nhân Kỹ thuật chẩn đoán hình ảnh, Cử nhân Kỹ thuật nha khoa, Cử nhân xét nghiệm....vv, đang được đào tạo đồng thời. Việc soạn tài liệu giải phẫu riêng cho mỗi loại hình đào tạo nói trên chưa thể thực hiện được và như vậy cuốn sách này trước mắt được xem như cuốn sách chung cho các đối tượng đào tạo này. Tuy nhiên, để có thể phục vụ ngay cho các đối tượng đào tạo chính, những chương có liên quan đến những đối tượng này được chú ý biên soạn chi tiết hơn (chẳng hạn như các hệ xương-khớp-cơ được soạn ở mức có thể phục vụ cho đào tạo kỹ thuật viên phục hồi chức năng, đường hô hấp trên được soạn kỹ hơn nhằm phục vụ cho kỹ thuật viên gây mê...). Nội dung cuốn sách có thể hơi sâu với một số đối tượng (như cho Cử nhân xét nghiệm với thời gian học 30 tiết) nhưng nói chung, với mỗi hệ thống, là có thể đáp ứng được cho đối tượng có mức yêu cầu cao nhất.

Về nội dung, sách được biên soạn theo lối giải phẫu hệ thống với những thuật ngữ giải phẫu quốc tế được dịch ra tiếng Việt. Những thuật ngữ giải phẫu chính được ghi chú bằng tiếng Anh để tiện cho việc đọc tài liệu giải phẫu tiếng Anh của sinh viên. Sách được minh hoạ bằng nhiều hình vẽ, nhất là các hình có tính hệ thống.

Vì phải soạn tài liệu phục vụ cho loại hình đào tạo tương đối mới nên, mặc dù đã hết sức cố gắng, cuốn sách khó tránh khỏi những sai sót hoặc những điểm chưa phù hợp. Các tác giả cuốn sách mong nhận được các ý kiến đóng góp của Hội đồng Thẩm định và bạn đọc.

Hà Nội ngày 20 tháng 12 năm 2007

PGS. TS. NGUYỄN VĂN HUY

MỤC LỤC

Lời giới thiệu.....	3
Chương 1. Nhập môn giải phẫu học, tế bào và mô.....	9
Chương 2. Hệ xương.....	37
Chương 3. Hệ khớp.....	76
Chương 4. Hệ cơ.....	97
Chương 5. Hệ tim mạch.....	139
Chương 6. Hệ hô hấp.....	176
Chương 7. Hệ tiêu hoá.....	202
Chương 8: Hệ tiết niệu.....	239
Chương 9. Hệ sinh dục.....	253
Chương 10. Hệ thần kinh.....	272
Chương 11. Các giác quan.....	323
Chương 12. Hệ nội tiết.....	341

